

FELICIAN ROSCA

GEORGE ENESCU

**Lucrări și
transcripții pentru
ORGĂ**

**Editura Universității de Vest din Timișoara
2007**

Orga în România între anii 1800-1950

Despre premisele școlii muzicale organistice din România de după anii 1800 putem vorbi odată cu apariția unor factori care contribuie nu numai la afirmarea muzicii de orgă, ci și la afirmarea școlii muzicale naționale. Unul din pionierii acestei școli este Adalbert Caudella, care, așa cum remarcă Gr. Poslușnicu în a sa *Istorie a muzicei la Români*, vine în 1814 de la Viena și se stabilește la Cernăuți unde este organist la biserica protestantă. Concomitent cu aceasta înființează o fabrică de pian. Fiul acestuia, Francisc Serafim, care era și el compozitor, organist și cellist, își “creează o popularitate demnă de aprecierile puținilor boieri, cari se trudeau a introduce occidentalismul în cultura neamului nostru”. Fiul lui Serafim, Eduard Caudella, va deveni unul din cei mai aprigi promotori ai spiritului școlii muzicale naționale românești¹.

După anul 1800 există o continuitate a vieții muzicale organistice, în centrele muzicale din Transilvania și Banat, iar orașe precum Brașov, Sibiu, Cluj, Oradea, Timișoara, cât și alte orașe, vor deveni adevărate centre muzicale, în care vor concerta mari personalități muzicale ale Europei ca Brahms, Joachim, Liszt și Strauss.

La început orga se afirmă mai mult ca instrument de acompaniament, fiind prezentă în mari lucrări vocal-simfonice, oratorii, cantate, care sunt prezentate în prime audiții de către societăți sau asociații muzicale. Aceste societăți muzicale contribuie la adunarea de fonduri pentru construirea de orgi noi în mai toate orașele mari din România. Mari personalități, printre care și tatăl scriitorului Vasile Alecsandri care cumpără o orgă Cavaillé-Coll la Galați, vor contribui la achiziționarea acestor instrumente și implicit la afirmarea muzicii de orgă². Acum se construiesc faimoasele orgi din Biserica Neagră din Brașov, sau orga din Biserica Evanghelică din Sibiu.

Muzica de orgă și orga însăși depășește calitatea de instrument liturgic, devenind încet, încet un instrument concertant. Acest moment culminează cu realizarea primelor orgi în săli de concert la Târgu Mureș, în Palatul Culturii și la București, în Ateneul Român. Un rol important în construirea noilor orgii îl au marile firme din Europa, ca Buchholz, Sauer, Riger, Angster, etc. care sunt plătite din contribuții ale credincioșilor și a marilor admiratori ai muzicii din România. Alături de aceste firme din străinătate activează firme locale, cum sunt firmele Kolonics, Dangel, Wegenstein, cu constructorii școlarizați la firme din Franța și Germania. Aceștia construiesc orgi conform noilor maniere, cu tracturi pneumatice sau electrice, cu dispoziții de registre “tip orchestră”, cu mecanisme de cuplare și expresie care permit interpretarea marilor opusuri romantice. De fapt aceste instrumente formidabile atrag și mari personalități din Europa, cu precădere din Germania, care se stabilesc în orașe ca Brașov, Sibiu sau Cluj. De remarcat că firme autohtone, ca de exemplu firma Dangel, construiesc la comandă orgi de mari dimensiuni, în biserici și săli de concert din Ungaria. Astfel

¹ Poslușnicu, M. Gr. *Istoria muzicii la români*, p. 341, Editura Cartea Românească, București, 1928.

² Dudits Pál, *O orgă Cavaillé–Coll la Galați*, scrisoare manuscris, Budapesta, 1980

firma Dangl realizează orga din sala de concerte a Academiei de Muzică din Budapesta. Una din cele mai cunoscute firme este firma Wegenstein din Timișoara, care se poate lăuda cu peste 200 de opusuri, din care unele au fost premiate la mari expoziții europene.

La afirmarea muzicii de orgă, la un nivel profesional, a contribuit în mare măsură conceptul de a organiza concursuri, foarte serioase, pentru ocuparea posturilor de organist la cele două Biserici Evanghelice din Brașov și Sibiu. Mai toți organiștii, care au venit pe pământul României, provin din școli cu tradiție, iar profesori ca Straube, Bossi, sau Koessler au cunoscut orașele din Transilvania și Banat prin intermediul organiștilor Dressler, Bickerich, Jarossy, Zsizsmann, care, la rândul lor, vor forma școala de orgă din România.

În această perioadă se inițiază și primele școli muzicale, care au diferite denumiri, inclusiv denumirea de Conservatoare. Primul Conservator din România este cel din Arad, unde a fost director, între anii 1839-1850, un anume Eduard Stolz, născut la Salzburg, iar între specializările de învățământ era și disciplina "orgă"³. Asemenea școli, fie de stat, fie particulare, se vor înființa la Cluj, Timișoara, Târgu-Mureș, Brașov cât și în orașe mai mici. Alături de acestea o contribuție esențială o au școlile cu caracter particular, care gravitează în jurul a două personalități muzicale: Franz Xaver Dressler la Sibiu și Victor Bickerich la Brașov. Ei vor forma, după modelul școlii germane, viitorii profesori organiști ai școlii moderne de orgă din România⁴.

În același context apar publicațiile muzicale, în care de multe ori exegeza muzicii de orgă ocupă un loc important. Aceste publicații conțin primele articole, de profunzime în analiza muzicală a muzicii de orgă, iar muzicieni ca Dezideriu Jarossy, Victor Bickerich, Franz Xaver Dressler și Rezső Zsizsmann, scriu volume de critică și pedagogie muzicală, sau alcătuiesc culegeri muzicale pentru uzul organiștilor.

Acum apar și primii compozitori, care scriu lucrări ample pentru orgă. Din această galerie fac parte; Rudolf Lassel, König Peter, Antalffy Zs. Dezideriu, Waldemar von Baussnern, iar mai târziu Ioan D. Chirescu, Franz Xaver Dressler, Benedek Kàlman, Zeno Vancea, Tudor Ciortea, Achim Stoia, Mátyás Kozma⁵.

Pe lângă compozițiile pentru orgă foarte mulți organiști, care aveau și funcția de "chorregenschori" (capelmaștri), compun misse și lucrări de factură religioasă, unele cu un bogat și prețios conținut muzical. Din categoria acestor compozitori fac parte: Franz Kersch (care a fost și primul profesor al lui Bartók Béla), Guido von Pogatschnigg, Franz Limmer, Károly R. Kárrász și alții. Aceste lucrări se vor găsi în mai toate bibliotecile muzicale de pe lângă marile catedrale. Uneori, asemenea biblioteci se pot mândri cu o zestre de peste 400-500 de volume și opusuri muzicale, din care nu lipsesc lucrările muzicale ale compozitorilor clasici.

³ Metz, Frantz, Te Deum Laudamus, p. 162, Editura A.D.Z. București, 1995

⁴ Roșca Felician, Arta și pedagogia organistică din România, în context european, Editura Mirton, Timișoara, 2000, ISBN 973-585-205-5.

⁵ Roșca Felician, Metodica interpretării. Modele de analiză în arta organistică. Editura Signata, Timișoara, 2001, ISBN 973-551-026-X.

Nu în ultimul rând este bine să menționăm că în acești ani se formează un public dispus să asculte lucrări vocal-simfonice de mari dimensiuni. Marile orașe devin acum centre de cultură muzicală, iar oficialitățile locale au o contribuție notabilă la realizarea primelor concerte de operă. Cu ocazia festivităților muzica este apreciată ca un factor de valoare, nu numai distractivă, ci și ca un element esențial al educației culturale. În cadrul acestora, mai ales cu ocazia unor evenimente și sărbători religioase, muzica de orgă este pe deplin apreciată.

Cu toate condițiile istorice, care nu erau întotdeauna cele mai favorabile, perioada anilor 1800-1950 se poate considera ca una din perioadele cele mai fertile în construcția și restaurarea de orgi de dimensiuni concertante. Din listele de reparații și dintr-o seamă de lucrări elaborate în ultima vreme, de către cercetători ca Hermann Binder, Dăvid István, Franz Metz, Felician Roșca, Walter Kindl, Uwe Pape, se poate afirma că între anii 1800-1950 au fost construite peste 1000 de orgi, de diferite mărimi, pe teritoriul României. Dintre orașele unde au fost construite aceste instrumente se detașează o serie de centre, cu tradiție muzicală, ca Brașov, Sibiu, Cluj, Oradea, Arad, Tg. Mureș, Timișoara, București, care sunt beneficiarele unor noi orgi de concert, unele de faimă europeană.

Una din cele mai faimoase orgi este orga de la Biserica Neagră din Brașov, construită în anul 1836, de către firma Karl August Buchholz. Timp de trei ani, și la o valoare estimată la cel puțin 50.000 de forinți, a fost construită o orgă neobarocă, într-o concepție și cu sonorități cu totul deosebite. Desigur acest instrument nu putea fi construit mai prejos decât orgile construite în bisericile din Transilvania de firme ca: Fridoli Festl, Samuel Maetz, Johannes Prause, Johann Binder, Petrus Gottlieb Schneider, care aveau deja faimă prin orgile construite în orașe ca Bistrița, Sighișoara, Tg. Mureș, Mediaș, și care datau din secolele XVII-XVIII.

Orga din Biserica Neagră, din Brașov, a fost inaugurată la 17 aprilie 1839. Cu această ocazie a fost interpretată Cantata lui Johann Lucas Hedwig, în "sunetul de organo pleno al orgii, în sunetul timpanilor și al trâmbițelor, când a fost cântat⁶ coralul "Herr Gott, dich leben wir", la care întreaga comunitate s-a atașat prin cântec".

O prezentare exhaustivă a acestui instrument este realizată de muzicologul Uwe Pape⁷, care într-un prospect (realizat în condiții grafice deosebite) descrie orga, cu toate elementele ei constructive. Sunt prezentate: calitățile constructive ale orgii; calitățile sonore (de excepție); dispoziția celor 64 de registre ale orgii în cele patru corpuri și pedalier, cu registre de principale, flauti, aliquote, ancii și mixturi; sistemul de tractură mecanică; sistemul camerelor de suflu, a mecanismelor și camerelor de distribuție; sistemul de pompare a aerului.

⁶ Dávid, István, Az orgonaépítés története Erdélyben, Laudes Organi, Magyar Egyházzene nr. II, p. 85, Budapest, 1997.

⁷ Die Buchholtz-Orgel in der Stadtkirche zu Kronstadt, Pape Verlag, ISBN 3-921140-51-X, Berlin, 1996.

Orga Buchholtz din Biserica Neagră din Brașov.

Ceea ce este de remarcat este grija cu care organiștii titulari ai acestui instrument au vegheat cu stăruința de a nu face nici o modificare în conceptul inițial de construcție. Singura modificare acceptată a fost aceea a introducerii unui motor, în anul 1938, care să suplinească sistemul de pompare a aerului cu ajutorul foalelor mecanice, care la dimensiunile impresionante ale orgii erau deosebit de greu de acționat. Cu toate acestea sistemul vechi de pompare a aerului nu a fost dezafectat, el fiind util în cazul unei avarii de curent electric.

Cu ocazia inaugurării orgii de la Brașov, organistul Franz Xaver Dressler aprecia⁸:

“Nou construita orgă, cu cele 32 de registre, repartizate pe cele 4 manuale și pedal, a fost furnizată exact în dispoziția cerută și se distinge, dat fiind materialul cel mai bun, prin menzurile largi și lucrul exact și atent, în ciuda forței pe care o dau anciile (trompeții și posaune) printr-un sunet plăcut, reconfortant...Consola concepută cu bun gust și distincție, în fața prospectului orgii, este practică și dimensionată la strictul necesar, astfel încât fiecare organist se poate acomoda cu ușurință, după o scurtă încălzire.”

În a doua jumătate a sec XIX, se afirmă în Transilvania și Banat o serie de firme locale, cum ar fi firmele: Kolonics István, care a construit în anul 1877 orga dispusă în două corpuri de la Alba Iulia; firma Anton Dangel, care a activat la Arad și a construit peste 200 de orgi, printre care și orga din sala de concert a Academiei de Muzică din Budapesta; firma Szabo János, care a activat în Secuime; firma Tokácsy Ignac, care a activat în zona Tg. Mureș și a construit

⁸Metz, Frantz, *Te Deum Laudamus*, p. 280, Editura A.D.Z. București, 1995.

peste 60 de orgi. Alături de aceste firme locale își fac tot mai simțită activitatea firme din Ungaria, ca firmele Angster, Kèrékgyártó, precum și firme cu renume din Germania ca firmele: Rieger, Sauer, Walker. Acestea din urmă vor construi cele mai mari orgi concertante din România.

Un loc aparte în panoplia firmelor constructoare de orgi din România îl ocupă firma Wegenstein și Fiii. Aceasta, pe parcursul a mai bine de 100 de ani, a monopolizat construcția de orgi din Banat. Înființată de Carl Leopold Wegenstein și continuată de fiii săi Richard, Iosif și Viktor, firma Wegenstein a construit cele mai frumoase orgi din Timișoara, cum ar fi: orgile din biserica Sf. Ecaterina, din centrul Timișoarei (1896), orga din Domul din Timișoara (1908), orga din biserica Millenium, din cartierul Fabrik (1901), orga de la mănăstirea Maria Radna (1905). Carl Leopold Wegenstein, ucenic al lui Cavaillé-Coll, poate fi considerat ca cel mai important constructor local de orgi de pe teritoriul României, astăzi putându-l aprecia și prin faima pe care a căpătat-o la diferite expoziții internaționale, cum ar fi expoziția de la Târgul Internațional, din 1896, din Budapesta, unde obține medalia de aur. În afara orgilor construite la Timișoara, firma Wegenstein a mai construit orgi la Brașov, Sibiu, Budapesta, București.

Un domeniu deosebit în activitatea firmei Wegenstein, l-a ocupat restaurarea orgilor. Un asemenea instrument a fost restaurat la Șumuleul Cicului. Orga de aici își are sorgintea într-o orgă construită de Ioan Căianu, în anul 1664, orga fiind refăcută de firma Kolonics în anul 1853. După restaurarea realizată de firma Wegenstein, orga are 36 de registre, dispuse pe 3 manuale și pedalier și o tractură electro-pneumatică.

În Transilvania, de la începutul sec XX, un renume deosebit au cucerit și firme ca: Szeidl Ferenc, din Oradea și mai apoi la Tg.Mureș și firma Carl Einschenk din Brașov. Aceste firme au construit orgi conform tradiției vremii. Majoritatea acestor orgii au tractura pneumatică sau electro-pneumatică, ceea ce implică o activitate de întreținere susținută, lucru care în marea majoritate nu s-a realizat și care a dus la o mare degradare a acestor orgi. Una din marile probleme cu care s-au confruntat constructorii de orgi, după anul 1918, a fost "ordinul de rechiziționare" a tuburilor de orgă, ordin prin care au fost confiscate mii de tuburi de orgă, ca material de război. Dintr-o listă alcătuită de muzicologul Solymosi Ferenc⁹, rezultă că prin acest ordin au fost afectate cel puțin 150 de orgi din Transilvania.

Din păcate, după terminarea războiului, acțiunea de refacere a acestor orgi s-a făcut cu multe compromisuri, multe din registrele valoroase de principale și flauți fiind înlocuite cu registre din materiale ieftine, uneori chiar din tablă ordinară de zinc. Există orgi care nici până azi nu și-au recăpătat tuburile din prospect, sau au fost total dezafectate în urma acestei acțiuni.

⁹ Solymosi Ferenc, Az 1918-as orgonasip-rekvirálás és az Angster-féle "Rekvirált orgonasipok lajstroma, Magyar Egyhazzene, 1994/95, nr.4-5, p. 341-497, Budapest, 1995

Orga Sauer din Biserica Evanghelică din Sibiu

La începutul sec XX, la Sibiu, se construiește cea mai mare orgă din România interbelică și poate fi considerată ca una din cele mai valoroase orgi din estul european. Cu toate planurile lui Leopold Bella de a colabora cu firma Riger, care construisese deja orga de la Tg. Mureș din Palatul Culturii, contractul de realizare a orgii din Biserica Evanghelică din Sibiu este încheiat cu firma Sauer din Frankfurt. Orga are numărul de opus 1192 și a fost inaugurată în anul 1914. Este o orgă tipic post romantică, cu o dispoziție de 80 de registre, dispuse în cele 4 corpuri, care corespund celor patru manuale și pedalierului. Prin multiplele

posibilități de combinații, cuple, rului de crescendo, mecanism expresiv, combinații libere, orga este o capodoperă, fiind ideală în interpretarea lucrărilor romantice, cu precădere pentru creația lui Max Reger. Singurul reproș, real, care poate fi adus firmei constructoare, este acela de a nu fi păstrat nimic din caracterul vechii orgi din 1672 construită de Johann Vest. Din aceasta a mai rămas doar prospectul decorativ al orgii. O asemenea concepție de construcție astăzi nu mai este acceptabilă, la Sibiu fiind multe voci care în anii trecuți cereau refacerea vechiului instrument.

Biserica Reformată din Str. Kogălniceanu din Cluj - Napoca

La Cluj-Napoca, în Biserica Reformată din Str. Kogălniceanu, se află un impozant instrument de factură romantică. Asemenea altor instrumente de factură romantică, orga a cunoscut mai multe transformări. În final s-a ajuns la o orgă cu un concept nou, în care se mai păstrează doar tuburi din orgile precedente. Prima orgă a fost construită de Johannes Hann și avea 12 registre.

Acest instrument a fost inaugurat la 9 august 1765. Într-un proces verbal¹⁰ al parohiei reformate din acea vreme, putem citi: “Orga fiind terminată s-a hotărât numirea lui Tzersjék Szabo Ferencz, ca organist”. Pe frumosul prospect, în stil rococo, se poate citi anul 1766. După toate aparențele, acest an a fost scris odată cu vopsirea prospectului, dar orga a fost inaugurată cu un an mai înainte. Din acest instrument firma “Angster și Riger” construiește o nouă orgă, din care păstrează doar tuburile și prospectul și la care mai adaugă noi rânduri de registre. În final rezultă o orgă cu 24 de registre, cu o tractură pneumatică și o consolă dotată cu mecanisme caracteristice orgilor romantice. Orga a fost inaugurată la 25 decembrie, 1913.

Orga Riger din Palatul Culturii din Târgu Mureș

La Tg Mureș firma Riger construiește, pentru prima dată în România, într-o sală de concert, în Palatul Culturii, o orgă cu 64 de registre, care corespund celor trei manuale și pedalierului. Prin sistemele de cuple, supra-cuple și sub-cuple, cât și prin sistemele specifice orgilor romantice de combinații libere, sistem expresiv, rulou de crescendo, orga are o anumită originalitate. Din păcate sistemul de tractură electro-pneumatic, care necesită o îngrijire permanentă, a dat și dă multă bătaie de cap custozilor acestui instrument. Plasamentul acestei orgi în impozanta sală a Palatului Culturii din Tg. Mureș, deschide o nouă etapă în istoria muzicii de orgă din România. De acum se vor putea organiza concerte de orgă într-o sală de concert, iar orga devine alături de marile ansambluri vocal-simfonice, un valoros instrument concertant sau de acompaniament.

¹⁰ Entz, Geza, A Farkas-utcai Templom, Editura Reformată, Cluj, 1948.

George Enescu și muzica de orgă.

Așa cum prezintă documentele vremii pasiunea pentru muzica de orgă Enescu a cultivat-o încă din anii tinereții. Deseori a cântat pe orga din Palatul Peleş, din Sinaia, unde împreună cu regina Elisabeta, violonistul Gh. Dinicu, violistul Svebel și Dall'Orso, realizau serate muzicale.

Enescu cu Regina Elisabeta la Palatul Peleş

Dar cea mai importantă realizare a acestor ani la București, în ceea ce privește muzica de orgă, ca urmare a activității neobosite a lui George Enescu, este instalarea orgii de concert, de către firma Walker, în sala Ateneului Român.

Cu privire la predispoziția maestrului George Enescu pentru muzica de orgă, muzicologul Viorel Cosma, în cartea *Enescu azi*¹¹, afirmă următoarele:

“Se știu puține lucruri despre Enescu-organist. Totuși, pe măsura adunării documentelor, se poate afirma că orga a însemnat pentru autorul lui Oedip o pasiune de-o viață. Dorința de a se cumpăra și instala o orgă în sala Ateneului

¹¹ Enescu azi, p.125, Editura Facla, Timișoara, 1981.

Român, unde a concertat adeseori, l-a urmărit, de pildă, timp de aproape patru decenii. În catalogul creației lui George Enescu există o partitură unde apelează la orgă în mod esențial: *Odă lui Iosif Vulcan* și *Simfonia nr. 3*, în Do major, op. 21.

Se pare că Enescu a avut o adevărată pasiune pentru orgă. Ionel Dobrogeanu-Gherea publică în revista *Secolul XX* următoarele¹²,

“Spunea Enescu: Orga e instrumentul cel mai bogat, cel mai multilateral, cel mai încântător pentru executant și de aceea...foarte periculos”.

Pasiunea pentru muzica de orgă Enescu a cultivat-o încă din anii tinereții. Deseori a cântat pe orga din Palatul Peleş, din Sinaia, unde împreună cu regina Elisabeta, violonistul Gh. Dinicu, violistul Svebel și Dall'Orso, realizau serate muzicale.

Există o relatare a istoricului Paul Păltămea, apărută în revista ieșeană *Cronica*, din 8 iulie, 1977, care prezintă următoarele:

“Cu ocazia concertelor pe care le mai dă la 30 și 31 ianuarie, 1921, când publicul gălățean i-a făcut lui George Enescu o entuziastă primire, maestrul a acceptat invitația doctorului Nicolae Macri și în după amiaza zilei de 2 aprilie a concertat la orga din casa acestuia”.

De altfel Galațiul se poate mândri cu o orgă originală, construită de firma Cavaille-Coll, cumpărată de tatăl scriitorului Vasile Alecsandri și montată în Biserica Romano-catolică.

George Enescu

¹² Idem.

Despre preocuparea lui Enescu pentru muzica de orgă relatează și Alex. Cosmovici, în volumul *George Enescu, în lumea muzicii și în familie*¹³, unde este relatată participarea lui Enescu, în anul 1927, la un curs de improvizație, ținut de organistul Marcel Dupre, de la Ecole Normale din Paris. “Enescu considera procedeul foarte interesant și instructiv, dar fără vreun folos practic în domeniul compoziției”..

În ceea ce privește Enescu și orga cronologic faptele sunt următoarele:

La 12 aprilie 1900 în Biserica Evanghelică din București, în cadrul unui concert religios, în beneficiul celor săraci și cu concursul lui Jan Kubelik, Enescu interpretează împreună cu violonceliștii Constantin Dimitresu și Dimitrie Dinicu lucrarea *Andante pentru două violoncele și orgă* de George Enescu

Andante Religioso

George Enescu

The image shows a musical score for 'Andante Religioso' by George Enescu, arranged for two violoncelles (Vc. 1 and Vc. 2) and organ (Org.). The score is in 3/4 time and features a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked 'Andante'. The organ part includes a dynamic marking of *p* (piano) and a *p subito* (piano subito) marking. The score is divided into two systems, with the second system ending with 'Etc.'.

Etc.

¹³ George Enescu, în lumea muzicii și în familie, p.104, Editura Muzicală, București, 1990.

În anul 1904, la 24 mai, Enescu compune o lucrare intitulată *Ode sur des vers d'I.U. Soricu*, dedicată lui Iosif Vulcan.

În aceeași zi susține, cu concursul pianistului Ossip Gabrilovici, un concert în sala Erard din Paris. Din notația de pe manuscrisul existent al lucrării (o copie făcută de Gh. Buciu și pe care este scris titlul *Imn lui Iosif Vulcan, 21 mai*) rezultă că ea a fost scrisă la Paris.

Versurile Odei cu un profund caracter patriotic, chiar revoluționar pentru acele vremuri, subliniază frământările naționale din acei ani. „*Întoarceți vechea carte'a vremilor trecute, Menirea voastră'n lume dintrânsa o aflați....*” cu trimiteri clare la sorgintea romană, a valorilor culturale și istorice de netăgăduit a națiunii române, ne prezintă un tânăr Enescu român patruns de valoarea nației sale.

De notat că Iosif Vulcan moare la 8 septembrie 1907 la Oradea, așa că presupunerea ca *Oda* a fost scrisă cu ocazia morții lui Iosif Vulcan este falsă.

ODA lui Iosif Vulcan

Paris, 21 mai 1904

George Enescu

Larg și măret

Voce

Orga

f

În - toar - ceți ve - chea car - te'a

6

vre - mi - lor tre - cu - te me - ni - rea voas - tră'n lu - me din-

6

10

trân - sa o a - flăți al vos - tru'i

10

25
vi - i - to - rul, ne - poți de îm - pă - rați a noas - tre fi - vor iarăși co -

15

20
mo - ri - le pier - du - te Sus, i - ni - mi - le voas - tre, Ro - mâni voioși i - na -

20

24
în - te Căci zo - rii zi - lei dal - be'a - cu - ma se i - vasc Tră - iește înc'al

24

28

Ro-mei ge - niu Dum-ne-ze - iesc și n'am pier - dut noi mi - la ce -

28

32

res - cu - lui Pă - rin - - - - te.

32

Întoarceți vechea carte a vremurilor trecute
 Menirea voastră în lume dintr-însa o aflați
 Al vostru-i viitorul, nepoți de împărați
 A noastre fi-vor iarăși comorile pierdute...
 Sus inimile voastre, Români voioși 'nainte,
 Căci zorii zilei dalbe acuma se ivesc
 Trăiesc înc-al Romei geniu Dumnezeiesc
 Și n-am pierdut noi mila cerescului Părinte.

La 11 martie 1907 George Enescu susține un recital Bach la "Société Johann Sebastian Bach" din Paris, unde este acompaniat la orgă de către Gustave Bret.

În august 1918 la Dorohoi, Enescu termină *Simfonia pentru orchestră mare, orgă, pian și cor*, nr 3, în Do major, op.21. La 25 mai 1919 sub bagheta compozitorului, lucrarea este interpretată în primă audiție de către Orchestra Ministerului Instrucției Publice din București.

Gabriel Pierné

În perioada iunie – decembrie 1920, la Châtelet, concomitent cu lucrul la *Cvartetul de coarde în mi bemol major no.1 (op.22)* Enescu lucrează la o nouă orchestratie a *Symphonie avec orgue, piano et chœurs no.3 (op.21)*, în vederea premierei de la Paris dirijată de Gabriel Pierné cu orchestra Concerts-Collonne

În privința transcrierile unor lucrări pentru pian ale lui George Enescu la orgă, lucrarea cea mai des întâlnită în diferite variante organistice este *Preludiul și Fuga din Suita în stil vechi*.

Din datele existente avem dovezi că această lucrare apare în repertoriul organiștilor Franz Xaver Dressler, Benedek Kalman, Matas Kozma, Felician Roșca.

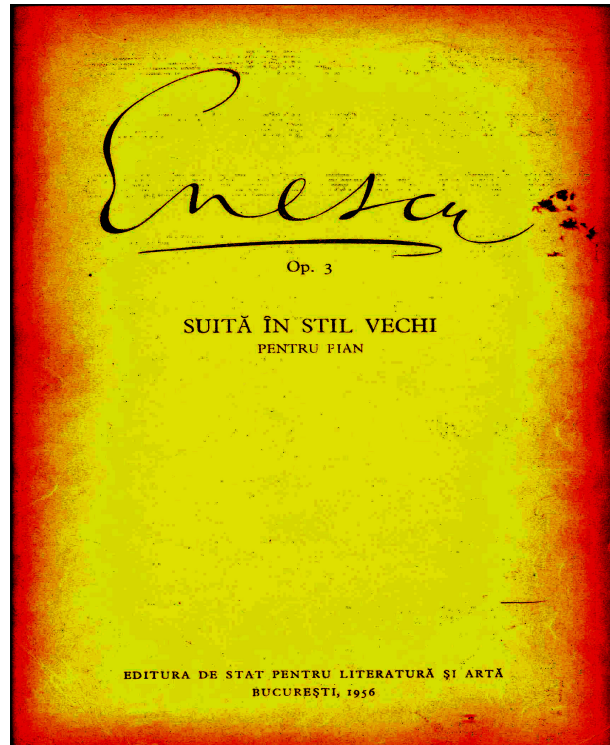
În anul 1897 tânărul George Enescu este prezentat ca și compozitor în cadrul unui concert unde sunt interpretate de către Enescu lucrările *Sonate pour piano et violon (op.2) dedicat lui Joseph Hellmesberger fils, un Quintette pour instruments à cordes et piano, Suite "dans le style ancien" pour piano no.1 (op.3), Noturne et le Saltarello pour violoncelle etc.*

Prezenta transcriere a fost realizată de către organistul Felician Roșca în diferite variante începînd cu anul 1981 cînd a cîntat-o în cadrul unui concert la Alba Iulia.

De atunci transcrierea a primit diferite forme de registrație iar transcrierea textului muzical a fost modelat cu păstrarea textului muzical original, în mare măsură, conform standardelor și posibilităților organistice.

Modificări apar doar în ceea ce privește unele pasaje finale, care în varianta pianistică sunt scrise cu note la octavă și care datorită orchestrației (registrației) pentru orgă nu mai sunt necesare.

Lucrarea primește un veșmînt organistic orchestral, amplu în care păstrarea și revitalizarea manierei de „ancien stil” este deosebit de pregnantă

A Mademoiselle MURER
respectueusement dédié.

1

SUITE
DANS LE STYLE ANCIEN
POUR PIANO SEUL

I GEORGES ENESCO
Op. 3.

PRÉLUDE

Grave.

PIANO.

mf *tr.* *mf* *sempre mf*

p *e legato*

Normal

Droits de copie pour tous pays. La Partition
de la R.F.R. appartient exclusivement à l'auteur.
© C.G. et Ed. des Nations Paris, 1956.
propriété

PRÉLUDE ET FUGUE

SUITE DANS LE STYLE ANCIEN

George Enescu
op. 3

Organ

I Organo Pleno

m.g.

5

m.g.

10

II

16

Musical score for measures 16-20. The treble clef staff contains a melodic line with many accidentals (sharps and flats). The bass clef staff contains a simple accompaniment. A third staff is empty.

21

Musical score for measures 21-24. The treble clef staff contains a melodic line. The bass clef staff contains a simple accompaniment. A third staff is empty.

25

Musical score for measures 25-28. The treble clef staff contains a melodic line with trills. The bass clef staff contains a simple accompaniment. A third staff is empty. The notation includes a trill symbol (*tr*) and a marking *m.g.* (mezzo-gusto).

29

Musical score for measures 29-32. The system consists of three staves. The top staff is a treble clef with a key signature of two flats (B-flat, E-flat). It contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, some beamed together. The middle staff is a grand staff (treble and bass clefs) with a key signature of two flats. It contains a bass line with eighth and sixteenth notes, some beamed together. The bottom staff is a bass clef with a key signature of two flats, containing a bass line with eighth and sixteenth notes, some beamed together.

33

Musical score for measures 33-35. The system consists of three staves. The top staff is a treble clef with a key signature of two flats. It contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, some beamed together, and a trill marked "tr" in measure 33. The middle staff is a grand staff (treble and bass clefs) with a key signature of two flats. It contains a bass line with eighth and sixteenth notes, some beamed together. The bottom staff is a bass clef with a key signature of two flats, containing a bass line with eighth and sixteenth notes, some beamed together. The tempo markings "rit.", "II", and "a tempo" are present in the middle staff.

36

Musical score for measures 36-39. The system consists of three staves. The top staff is a treble clef with a key signature of two flats. It contains a melodic line with eighth and sixteenth notes, some beamed together. The middle staff is a grand staff (treble and bass clefs) with a key signature of two flats. It contains a bass line with eighth and sixteenth notes, some beamed together. The bottom staff is a bass clef with a key signature of two flats, containing a bass line with eighth and sixteenth notes, some beamed together.

40

simile

3 3 3

43

rit. un poco

5 tr

45

m.d

II *a tempo* m.g

47

Measures 47 and 48 of a musical score. The system consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). It contains two measures of music, each featuring a series of eighth-note chords that ascend in pitch. The middle staff is in bass clef with the same key signature and contains two measures of music, each featuring a series of eighth-note chords that ascend in pitch. The bottom staff is in bass clef with the same key signature and contains two measures of whole rests.

49

Measures 49 and 50 of a musical score. The system consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). It contains two measures of music, each featuring a series of eighth-note chords that ascend in pitch. The middle staff is in bass clef with the same key signature and contains two measures of music, each featuring a series of eighth-note chords that ascend in pitch. The bottom staff is in bass clef with the same key signature and contains two measures of whole rests.

51

Measures 51 and 52 of a musical score. The system consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). It contains two measures of music, each featuring a series of eighth-note chords that ascend in pitch. The middle staff is in bass clef with the same key signature and contains two measures of music, each featuring a series of eighth-note chords that ascend in pitch. The bottom staff is in bass clef with the same key signature and contains two measures of whole rests.

53

Measures 53-56 of a musical score in B-flat major. The right hand features a melodic line with trills (tr) and grace notes. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes. The bottom staff shows a continuous bass line.

57

Measures 57-58 of a musical score. Measure 57 includes a trill (tr) and a dynamic marking of *m.d.* (moderato). Measure 58 features a melodic line with a dynamic marking of *m.g.* (moderato). The left hand has a few chords and rests. The bottom staff continues the bass line.

59

Measures 59-60 of a musical score. Measure 59 contains a complex melodic passage in the right hand. Measure 60 features a melodic line in the right hand and a more active bass line in the left hand. The bottom staff continues the bass line.

61

Musical score for measures 61-62. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). Measure 61 features a treble staff with a whole rest, a bass staff with a continuous eighth-note accompaniment, and a separate bass staff with a whole note. Measure 62 features a treble staff with a whole note chord, a bass staff with a whole note chord, and a separate bass staff with a half note.

63

tr.

Musical score for measures 63-65. The key signature has two flats (B-flat and E-flat). Measure 63 features a treble staff with a half note chord and a half note, a bass staff with a half note chord, and a separate bass staff with a half note. Measure 64 features a treble staff with a half note chord and a half note, a bass staff with a half note chord, and a separate bass staff with a half note. Measure 65 features a treble staff with a whole note chord, a bass staff with a whole note chord, and a separate bass staff with a whole note. The section ends with a double bar line.

Fugue

A 3 VOIX

Organ

The first system of the Organ part consists of three measures. The top staff is a treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature (C). It contains whole rests for all three measures. The middle staff is a bass clef with the same key signature and time signature. It begins with a fermata over a whole note G2, followed by a series of eighth and sixteenth notes: A2, B-flat2, C3, D3, E-flat3, F3, G3, A3, B-flat3, C4, D4, E-flat4, F4, G4, A4, B-flat4, C5, D5, E-flat5, F5, G5, A5, B-flat5, C6, D6, E-flat6, F6, G6, A6, B-flat6, C7, D7, E-flat7, F7, G7, A7, B-flat7, C8, D8, E-flat8, F8, G8, A8, B-flat8, C9, D9, E-flat9, F9, G9, A9, B-flat9, C10, D10, E-flat10, F10, G10, A10, B-flat10, C11, D11, E-flat11, F11, G11, A11, B-flat11, C12, D12, E-flat12, F12, G12, A12, B-flat12, C13, D13, E-flat13, F13, G13, A13, B-flat13, C14, D14, E-flat14, F14, G14, A14, B-flat14, C15, D15, E-flat15, F15, G15, A15, B-flat15, C16, D16, E-flat16, F16, G16, A16, B-flat16, C17, D17, E-flat17, F17, G17, A17, B-flat17, C18, D18, E-flat18, F18, G18, A18, B-flat18, C19, D19, E-flat19, F19, G19, A19, B-flat19, C20, D20, E-flat20, F20, G20, A20, B-flat20, C21, D21, E-flat21, F21, G21, A21, B-flat21, C22, D22, E-flat22, F22, G22, A22, B-flat22, C23, D23, E-flat23, F23, G23, A23, B-flat23, C24, D24, E-flat24, F24, G24, A24, B-flat24, C25, D25, E-flat25, F25, G25, A25, B-flat25, C26, D26, E-flat26, F26, G26, A26, B-flat26, C27, D27, E-flat27, F27, G27, A27, B-flat27, C28, D28, E-flat28, F28, G28, A28, B-flat28, C29, D29, E-flat29, F29, G29, A29, B-flat29, C30, D30, E-flat30, F30, G30, A30, B-flat30, C31, D31, E-flat31, F31, G31, A31, B-flat31, C32, D32, E-flat32, F32, G32, A32, B-flat32, C33, D33, E-flat33, F33, G33, A33, B-flat33, C34, D34, E-flat34, F34, G34, A34, B-flat34, C35, D35, E-flat35, F35, G35, A35, B-flat35, C36, D36, E-flat36, F36, G36, A36, B-flat36, C37, D37, E-flat37, F37, G37, A37, B-flat37, C38, D38, E-flat38, F38, G38, A38, B-flat38, C39, D39, E-flat39, F39, G39, A39, B-flat39, C40, D40, E-flat40, F40, G40, A40, B-flat40, C41, D41, E-flat41, F41, G41, A41, B-flat41, C42, D42, E-flat42, F42, G42, A42, B-flat42, C43, D43, E-flat43, F43, G43, A43, B-flat43, C44, D44, E-flat44, F44, G44, A44, B-flat44, C45, D45, E-flat45, F45, G45, A45, B-flat45, C46, D46, E-flat46, F46, G46, A46, B-flat46, C47, D47, E-flat47, F47, G47, A47, B-flat47, C48, D48, E-flat48, F48, G48, A48, B-flat48, C49, D49, E-flat49, F49, G49, A49, B-flat49, C50, D50, E-flat50, F50, G50, A50, B-flat50, C51, D51, E-flat51, F51, G51, A51, B-flat51, C52, D52, E-flat52, F52, G52, A52, B-flat52, C53, D53, E-flat53, F53, G53, A53, B-flat53, C54, D54, E-flat54, F54, G54, A54, B-flat54, C55, D55, E-flat55, F55, G55, A55, B-flat55, C56, D56, E-flat56, F56, G56, A56, B-flat56, C57, D57, E-flat57, F57, G57, A57, B-flat57, C58, D58, E-flat58, F58, G58, A58, B-flat58, C59, D59, E-flat59, F59, G59, A59, B-flat59, C60, D60, E-flat60, F60, G60, A60, B-flat60, C61, D61, E-flat61, F61, G61, A61, B-flat61, C62, D62, E-flat62, F62, G62, A62, B-flat62, C63, D63, E-flat63, F63, G63, A63, B-flat63, C64, D64, E-flat64, F64, G64, A64, B-flat64, C65, D65, E-flat65, F65, G65, A65, B-flat65, C66, D66, E-flat66, F66, G66, A66, B-flat66, C67, D67, E-flat67, F67, G67, A67, B-flat67, C68, D68, E-flat68, F68, G68, A68, B-flat68, C69, D69, E-flat69, F69, G69, A69, B-flat69, C70, D70, E-flat70, F70, G70, A70, B-flat70, C71, D71, E-flat71, F71, G71, A71, B-flat71, C72, D72, E-flat72, F72, G72, A72, B-flat72, C73, D73, E-flat73, F73, G73, A73, B-flat73, C74, D74, E-flat74, F74, G74, A74, B-flat74, C75, D75, E-flat75, F75, G75, A75, B-flat75, C76, D76, E-flat76, F76, G76, A76, B-flat76, C77, D77, E-flat77, F77, G77, A77, B-flat77, C78, D78, E-flat78, F78, G78, A78, B-flat78, C79, D79, E-flat79, F79, G79, A79, B-flat79, C80, D80, E-flat80, F80, G80, A80, B-flat80, C81, D81, E-flat81, F81, G81, A81, B-flat81, C82, D82, E-flat82, F82, G82, A82, B-flat82, C83, D83, E-flat83, F83, G83, A83, B-flat83, C84, D84, E-flat84, F84, G84, A84, B-flat84, C85, D85, E-flat85, F85, G85, A85, B-flat85, C86, D86, E-flat86, F86, G86, A86, B-flat86, C87, D87, E-flat87, F87, G87, A87, B-flat87, C88, D88, E-flat88, F88, G88, A88, B-flat88, C89, D89, E-flat89, F89, G89, A89, B-flat89, C90, D90, E-flat90, F90, G90, A90, B-flat90, C91, D91, E-flat91, F91, G91, A91, B-flat91, C92, D92, E-flat92, F92, G92, A92, B-flat92, C93, D93, E-flat93, F93, G93, A93, B-flat93, C94, D94, E-flat94, F94, G94, A94, B-flat94, C95, D95, E-flat95, F95, G95, A95, B-flat95, C96, D96, E-flat96, F96, G96, A96, B-flat96, C97, D97, E-flat97, F97, G97, A97, B-flat97, C98, D98, E-flat98, F98, G98, A98, B-flat98, C99, D99, E-flat99, F99, G99, A99, B-flat99, C100, D100, E-flat100, F100, G100, A100, B-flat100, C101, D101, E-flat101, F101, G101, A101, B-flat101, C102, D102, E-flat102, F102, G102, A102, B-flat102, C103, D103, E-flat103, F103, G103, A103, B-flat103, C104, D104, E-flat104, F104, G104, A104, B-flat104, C105, D105, E-flat105, F105, G105, A105, B-flat105, C106, D106, E-flat106, F106, G106, A106, B-flat106, C107, D107, E-flat107, F107, G107, A107, B-flat107, C108, D108, E-flat108, F108, G108, A108, B-flat108, C109, D109, E-flat109, F109, G109, A109, B-flat109, C110, D110, E-flat110, F110, G110, A110, B-flat110, C111, D111, E-flat111, F111, G111, A111, B-flat111, C112, D112, E-flat112, F112, G112, A112, B-flat112, C113, D113, E-flat113, F113, G113, A113, B-flat113, C114, D114, E-flat114, F114, G114, A114, B-flat114, C115, D115, E-flat115, F115, G115, A115, B-flat115, C116, D116, E-flat116, F116, G116, A116, B-flat116, C117, D117, E-flat117, F117, G117, A117, B-flat117, C118, D118, E-flat118, F118, G118, A118, B-flat118, C119, D119, E-flat119, F119, G119, A119, B-flat119, C120, D120, E-flat120, F120, G120, A120, B-flat120, C121, D121, E-flat121, F121, G121, A121, B-flat121, C122, D122, E-flat122, F122, G122, A122, B-flat122, C123, D123, E-flat123, F123, G123, A123, B-flat123, C124, D124, E-flat124, F124, G124, A124, B-flat124, C125, D125, E-flat125, F125, G125, A125, B-flat125, C126, D126, E-flat126, F126, G126, A126, B-flat126, C127, D127, E-flat127, F127, G127, A127, B-flat127, C128, D128, E-flat128, F128, G128, A128, B-flat128, C129, D129, E-flat129, F129, G129, A129, B-flat129, C130, D130, E-flat130, F130, G130, A130, B-flat130, C131, D131, E-flat131, F131, G131, A131, B-flat131, C132, D132, E-flat132, F132, G132, A132, B-flat132, C133, D133, E-flat133, F133, G133, A133, B-flat133, C134, D134, E-flat134, F134, G134, A134, B-flat134, C135, D135, E-flat135, F135, G135, A135, B-flat135, C136, D136, E-flat136, F136, G136, A136, B-flat136, C137, D137, E-flat137, F137, G137, A137, B-flat137, C138, D138, E-flat138, F138, G138, A138, B-flat138, C139, D139, E-flat139, F139, G139, A139, B-flat139, C140, D140, E-flat140, F140, G140, A140, B-flat140, C141, D141, E-flat141, F141, G141, A141, B-flat141, C142, D142, E-flat142, F142, G142, A142, B-flat142, C143, D143, E-flat143, F143, G143, A143, B-flat143, C144, D144, E-flat144, F144, G144, A144, B-flat144, C145, D145, E-flat145, F145, G145, A145, B-flat145, C146, D146, E-flat146, F146, G146, A146, B-flat146, C147, D147, E-flat147, F147, G147, A147, B-flat147, C148, D148, E-flat148, F148, G148, A148, B-flat148, C149, D149, E-flat149, F149, G149, A149, B-flat149, C150, D150, E-flat150, F150, G150, A150, B-flat150, C151, D151, E-flat151, F151, G151, A151, B-flat151, C152, D152, E-flat152, F152, G152, A152, B-flat152, C153, D153, E-flat153, F153, G153, A153, B-flat153, C154, D154, E-flat154, F154, G154, A154, B-flat154, C155, D155, E-flat155, F155, G155, A155, B-flat155, C156, D156, E-flat156, F156, G156, A156, B-flat156, C157, D157, E-flat157, F157, G157, A157, B-flat157, C158, D158, E-flat158, F158, G158, A158, B-flat158, C159, D159, E-flat159, F159, G159, A159, B-flat159, C160, D160, E-flat160, F160, G160, A160, B-flat160, C161, D161, E-flat161, F161, G161, A161, B-flat161, C162, D162, E-flat162, F162, G162, A162, B-flat162, C163, D163, E-flat163, F163, G163, A163, B-flat163, C164, D164, E-flat164, F164, G164, A164, B-flat164, C165, D165, E-flat165, F165, G165, A165, B-flat165, C166, D166, E-flat166, F166, G166, A166, B-flat166, C167, D167, E-flat167, F167, G167, A167, B-flat167, C168, D168, E-flat168, F168, G168, A168, B-flat168, C169, D169, E-flat169, F169, G169, A169, B-flat169, C170, D170, E-flat170, F170, G170, A170, B-flat170, C171, D171, E-flat171, F171, G171, A171, B-flat171, C172, D172, E-flat172, F172, G172, A172, B-flat172, C173, D173, E-flat173, F173, G173, A173, B-flat173, C174, D174, E-flat174, F174, G174, A174, B-flat174, C175, D175, E-flat175, F175, G175, A175, B-flat175, C176, D176, E-flat176, F176, G176, A176, B-flat176, C177, D177, E-flat177, F177, G177, A177, B-flat177, C178, D178, E-flat178, F178, G178, A178, B-flat178, C179, D179, E-flat179, F179, G179, A179, B-flat179, C180, D180, E-flat180, F180, G180, A180, B-flat180, C181, D181, E-flat181, F181, G181, A181, B-flat181, C182, D182, E-flat182, F182, G182, A182, B-flat182, C183, D183, E-flat183, F183, G183, A183, B-flat183, C184, D184, E-flat184, F184, G184, A184, B-flat184, C185, D185, E-flat185, F185, G185, A185, B-flat185, C186, D186, E-flat186, F186, G186, A186, B-flat186, C187, D187, E-flat187, F187, G187, A187, B-flat187, C188, D188, E-flat188, F188, G188, A188, B-flat188, C189, D189, E-flat189, F189, G189, A189, B-flat189, C190, D190, E-flat190, F190, G190, A190, B-flat190, C191, D191, E-flat191, F191, G191, A191, B-flat191, C192, D192, E-flat192, F192, G192, A192, B-flat192, C193, D193, E-flat193, F193, G193, A193, B-flat193, C194, D194, E-flat194, F194, G194, A194, B-flat194, C195, D195, E-flat195, F195, G195, A195, B-flat195, C196, D196, E-flat196, F196, G196, A196, B-flat196, C197, D197, E-flat197, F197, G197, A197, B-flat197, C198, D198, E-flat198, F198, G198, A198, B-flat198, C199, D199, E-flat199, F199, G199, A199, B-flat199, C200, D200, E-flat200, F200, G200, A200, B-flat200, C201, D201, E-flat201, F201, G201, A201, B-flat201, C202, D202, E-flat202, F202, G202, A202, B-flat202, C203, D203, E-flat203, F203, G203, A203, B-flat203, C204, D204, E-flat204, F204, G204, A204, B-flat204, C205, D205, E-flat205, F205, G205, A205, B-flat205, C206, D206, E-flat206, F206, G206, A206, B-flat206, C207, D207, E-flat207, F207, G207, A207, B-flat207, C208, D208, E-flat208, F208, G208, A208, B-flat208, C209, D209, E-flat209, F209, G209, A209, B-flat209, C210, D210, E-flat210, F210, G210, A210, B-flat210, C211, D211, E-flat211, F211, G211, A211, B-flat211, C212, D212, E-flat212, F212, G212, A212, B-flat212, C213, D213, E-flat213, F213, G213, A213, B-flat213, C214, D214, E-flat214, F214, G214, A214, B-flat214, C215, D215, E-flat215, F215, G215, A215, B-flat215, C216, D216, E-flat216, F216, G216, A216, B-flat216, C217, D217, E-flat217, F217, G217, A217, B-flat217, C218, D218, E-flat218, F218, G218, A218, B-flat218, C219, D219, E-flat219, F219, G219, A219, B-flat219, C220, D220, E-flat220, F220, G220, A220, B-flat220, C221, D221, E-flat221, F221, G221, A221, B-flat221, C222, D222, E-flat222, F222, G222, A222, B-flat222, C223, D223, E-flat223, F223, G223, A223, B-flat223, C224, D224, E-flat224, F224, G224, A224, B-flat224, C225, D225, E-flat225, F225, G225, A225, B-flat225, C226, D226, E-flat226, F226, G226, A226, B-flat226, C227, D227, E-flat227, F227, G227, A227, B-flat227, C228, D228, E-flat228, F228, G228, A228, B-flat228, C229, D229, E-flat229, F229, G229, A229, B-flat229, C230, D230, E-flat230, F230, G230, A230, B-flat230, C231, D231, E-flat231, F231, G231, A231, B-flat231, C232, D232, E-flat232, F232, G232, A232, B-flat232, C233, D233, E-flat233, F233, G233, A233, B-flat233, C234, D234, E-flat234, F234, G234, A234, B-flat234, C235, D235, E-flat235, F235, G235, A235, B-flat235, C236, D236, E-flat236, F236, G236, A236, B-flat236, C237, D237, E-flat237, F237, G237, A237, B-flat237, C238, D238, E-flat238, F238, G238, A238, B-flat238, C239, D239, E-flat239, F239, G239, A239, B-flat239, C240, D240, E-flat240, F240, G240, A240, B-flat240, C241, D241, E-flat241, F241, G241, A241, B-flat241, C242, D242, E-flat242, F242, G242, A242, B-flat242, C243, D243, E-flat243, F243, G243, A243, B-flat243, C244, D244, E-flat244, F244, G244, A244, B-flat244, C245, D245, E-flat245, F245, G245, A245, B-flat245, C246, D246, E-flat246, F246, G246, A246, B-flat246, C247, D247, E-flat247, F247, G247, A247, B-flat247, C248, D248, E-flat248, F248, G248, A248, B-flat248, C249, D249, E-flat249, F249, G249, A249, B-flat249, C250, D250, E-flat250, F250, G250, A250, B-flat250, C251, D251, E-flat251, F251, G251, A251, B-flat251, C252, D252, E-flat252, F252, G252, A252, B-flat252, C253, D253, E-flat253, F253, G253, A253, B-flat253, C254, D254, E-flat254, F254, G254, A254, B-flat254, C255, D255, E-flat255, F255, G255, A255, B-flat255, C256, D256, E-flat256, F256, G256, A256, B-flat256, C257, D257, E-flat257, F257, G257, A257, B-flat257, C258, D258, E-flat258, F258, G258, A258, B-flat258, C259, D259, E-flat259, F259, G259, A259, B-flat259, C260, D260, E-flat260, F260, G260, A260, B-flat260, C261, D261, E-flat261, F261, G261, A261, B-flat261, C262, D262, E-flat262, F262, G262, A262, B-flat262, C263, D263, E-flat263, F263, G263, A263, B-flat263, C264, D264, E-flat264, F264, G264, A264, B-flat264, C265, D265, E-flat265, F265, G265, A265, B-flat265, C266, D266, E-flat266, F266, G266, A266, B-flat266, C267, D267, E-flat267, F267, G267, A267, B-flat267, C268, D268, E-flat268, F268, G268, A268, B-flat268, C269, D269, E-flat269, F269, G269, A269, B-flat269, C270, D270, E-flat270, F270, G270, A270, B-flat270, C271, D271, E-flat271, F271, G271, A271, B-flat271, C272, D272, E-flat272, F272, G272, A272, B-flat272, C273, D273, E-flat273, F273, G273, A273, B-flat273, C274, D274, E-flat274, F274, G274, A274, B-flat274, C275, D275, E-flat275, F275, G275, A275, B-flat275, C276, D276, E-flat276, F276, G276, A276, B-flat276, C277, D277, E-flat277, F277, G277, A277, B-flat277, C278, D278, E-flat278, F278, G278, A278, B-flat278, C279, D279, E-flat279, F279, G279, A279, B-flat279, C280, D280, E-flat280, F280, G280, A280, B-flat280, C281, D281, E-flat281, F281, G281, A281, B-flat281, C282, D282, E-flat282, F282, G282, A282, B-flat282, C283, D283, E-flat283, F283, G283, A283, B-flat283, C284, D284, E-flat284, F284, G284, A284, B-flat284, C285, D285, E-flat285, F285, G285, A285, B-flat285, C286, D286, E-flat286, F286, G286, A286, B-flat286, C287, D287, E-flat287, F287, G287, A287, B-flat287, C288, D288, E-flat288, F288, G288, A288, B-flat288, C289, D289, E-flat289, F289, G289, A289, B-flat289, C290, D290, E-flat290, F290, G290, A290, B-flat290, C291, D291, E-flat291, F291, G291, A291, B-flat291, C292, D292, E-flat292, F292, G292, A292, B-flat292, C293, D293, E-flat293, F293, G293, A293, B-flat293, C294, D294, E-flat294, F294, G294, A294, B-flat294, C295, D295, E-flat295, F295, G295, A295, B-flat295, C296, D296, E-flat296, F296, G296, A296, B-flat296, C297, D297, E-flat297, F297, G297, A297, B-flat297, C298, D298, E-flat298, F298, G298, A298, B-flat298, C299, D299, E-flat299, F299, G299, A299, B-flat299, C300, D300, E-flat300, F300, G300, A300, B-flat300, C301, D301, E-flat301, F301, G301, A301, B-flat301, C302, D302, E-flat302, F302, G302, A302, B-flat302, C303, D303, E-flat303, F303, G303, A303, B-flat303, C304, D304, E-flat304, F304, G304, A304, B-flat304, C305, D305, E-flat305, F305, G305, A305, B-flat305, C306, D306, E-flat306, F306, G306, A306, B-flat306, C307, D307, E-flat307, F307, G307, A307, B-flat307, C308, D308, E-flat308, F308, G308, A308, B-flat308, C309, D309, E-flat309, F309, G309, A309, B-flat309, C310, D310, E-flat310, F310, G310, A310, B-flat310, C311, D311, E-flat311, F311, G311, A311, B-flat311, C312, D312, E-flat312, F312, G312, A312, B-flat312, C313, D313, E-flat313, F313, G313, A313, B-flat313, C314, D314, E-flat314, F314, G314, A314, B-flat314, C315, D315, E-flat315, F315, G315, A315, B-flat315, C316, D316, E-flat316, F316, G316, A316, B-flat316, C317, D317, E-flat317, F317, G317, A317, B-flat317, C318, D318, E-flat318, F318, G318, A318, B-flat318, C319, D319, E-flat319, F319, G319, A319, B-flat319, C320, D320, E-flat320, F320, G320, A320, B-flat320, C321, D321, E-flat321, F321, G321, A321, B-flat321, C322, D322, E-flat322, F322, G322, A322, B-flat322, C323, D323, E-flat323, F323, G323, A323, B-flat323, C324, D324, E-flat324, F324, G324, A324, B-flat324, C325, D325, E-flat325, F325, G325, A325, B-flat325, C326, D326, E-flat326, F326, G326, A326, B-flat326, C327, D327, E-flat327, F327, G327, A327, B-flat327, C328, D328, E-flat328, F328, G328, A328, B-flat328, C329, D329, E-flat329, F329, G329, A329, B-flat329, C330, D330, E-flat330, F330, G330, A330, B-flat330, C331, D331, E-flat331, F331, G331, A331, B-flat331, C332, D332, E-flat332, F332, G332, A332, B-flat332, C333, D333, E-flat333, F333, G333, A333, B-flat333, C334, D334, E-flat334, F334, G334, A334, B-flat334, C335, D335, E-flat335, F335, G335, A335, B-flat335, C336, D336, E-flat336, F336, G336, A336, B-flat336, C337, D337, E-flat337, F337, G337, A337, B-flat337, C338, D338, E-flat338, F338, G338, A338, B-flat338, C339, D339, E-flat339, F339, G339, A339, B-flat339, C340, D340, E-flat340, F340, G340, A340, B-flat340, C341, D341, E-flat341, F341, G341, A341, B-flat341, C342, D342, E-flat342, F342, G342, A342, B-flat342, C343, D343, E-flat343, F343, G343, A343, B-flat343, C344, D344, E-flat344, F344, G344, A344, B-flat344, C345, D345, E-flat345, F345, G345, A345, B-flat345, C346, D346, E-flat346, F346, G346, A346, B-flat346, C347, D347, E-flat347, F347, G347, A347, B-flat347, C348, D348, E-flat348, F348, G348, A348, B-flat348, C349, D349, E-flat349, F349, G349, A349, B-flat349, C350, D350, E-flat350, F350, G350, A350, B-flat350, C35

10

Measures 10-12 of a musical score. The system consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). It contains complex rhythmic patterns with eighth and sixteenth notes, including trills and slurs. The middle staff is in bass clef with a key signature of two flats, featuring a steady eighth-note accompaniment. The bottom staff is an empty bass clef staff.

13

Measures 13-15 of a musical score. The system consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of two flats, showing intricate sixteenth-note passages and trills. The middle staff is in bass clef with a key signature of two flats, providing a rhythmic foundation with eighth notes. The bottom staff is an empty bass clef staff.

16

Measures 16-18 of a musical score. The system consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of two flats, featuring rapid sixteenth-note runs and trills. The middle staff is in bass clef with a key signature of two flats, continuing the eighth-note accompaniment. The bottom staff is an empty bass clef staff.

19

II

22

25

28

m.g.

31

m.g.

34

m.g.

37

Measures 37-39 of a musical score in B-flat major. The treble clef staff contains complex melodic lines with eighth and sixteenth notes, including triplets and grace notes. The bass clef staff provides harmonic support with chords and moving lines. A third, empty bass clef staff is present at the bottom of the system.

40

Measures 40-41 of a musical score in B-flat major. Measure 40 features a melodic phrase in the treble clef and a bass line starting with a first finger (1) fingering. Measure 41 continues the melodic development. A third, empty bass clef staff is present at the bottom of the system.

42

Measures 42-44 of a musical score in B-flat major. Measure 42 has a dense, fast-moving melodic line in the treble clef. Measure 43 continues this texture. Measure 44 shows a change in the bass line. A third, empty bass clef staff is present at the bottom of the system.

45

Measures 45-47 of a musical score in B-flat major. The treble clef staff contains a melody with eighth and sixteenth notes, including a triplet in measure 46. The bass clef staff features a complex accompaniment with sixteenth-note patterns and a triplet in measure 46. A third, empty bass clef staff is positioned below the main system.

48

Measures 48-50 of a musical score in B-flat major. The treble clef staff continues the melody with sixteenth-note runs and a triplet in measure 49. The bass clef staff provides accompaniment with eighth and sixteenth notes. A third, empty bass clef staff is positioned below the main system.

51

Measures 51-53 of a musical score in B-flat major. The treble clef staff features a melody with eighth notes and a triplet in measure 52. The bass clef staff has a steady accompaniment of eighth notes. A third, empty bass clef staff is positioned below the main system.

53

Measures 53-54 of a musical score in B-flat major. The treble clef staff features a complex melody with many beamed sixteenth notes and some grace notes. The bass clef staff provides a harmonic accompaniment with eighth and sixteenth notes. A third, lower bass clef staff is present but contains only rests.

55

Measures 55-56 of the musical score. Measures 55 and 56 continue the melodic and harmonic patterns from the previous system. The treble clef staff has a more active melody with accents (>) over several notes. The bass clef staff continues its accompaniment. The lower bass clef staff remains empty.

57

Measures 57-58 of the musical score. Measure 57 continues the previous patterns. Measure 58 features a significant change: the treble clef staff has a melodic line with a slur, while the bass clef staff has a complex, multi-measure rest indicated by a large '0' and a slur. The lower bass clef staff continues with a simple harmonic line.

59 *a tempo* *tr*

60

62 *8va* *m.g.* *a tempo*

63

64 *rit.*

65

O altă lucrare pe care am transcris-o în variantă organistică este *Preludiul și fuga în Do*, terminată de George Enescu la Cracalia, în data de 11 septembrie 1903. Alternanța între Do major – do minor pe întreg parcursul lucrării ne trimite către aceeași manieră a „stilului vechi” în care sunt prezente elementele modale.

Preludiul, prin caracterul său pastoral, deschide un frumos drum al peisajelor muzicale românești în care caracterul „doinit” dă farmec lucrării.

PRÉLUDE ET FUGUE

Prélude

George Enescu

Très modéré

Organ

3

m.d.

II m.g.

6

II m.g.

9

9

12

12

15

15

m.g. (I)

rit.

18

18

I

m.d.

m.g.

21

II

24

II

27

II

30

rit.

This system contains measures 30 and 31. Measure 30 features a treble staff with eighth-note chords and a bass staff with a complex chordal texture. Measure 31 continues with a treble staff marked 'rit.' containing triplets of eighth notes and a bass staff with a more active line. A third, empty bass staff is present at the bottom of the system.

32

II

This system contains measures 32 and 33. Measure 32 has a treble staff with sixteenth-note runs and a bass staff with a steady eighth-note accompaniment. Measure 33 continues the treble staff's melodic line and the bass staff's accompaniment. A second, empty bass staff is located at the bottom of the system.

34

I

This system contains measures 34 and 35. Measure 34 features a treble staff with sixteenth-note runs and a bass staff with a steady eighth-note accompaniment. Measure 35 continues the treble staff's melodic line and the bass staff's accompaniment. A second, empty bass staff is located at the bottom of the system.

36

Measures 36-37 of a musical score. The system consists of three staves. The top staff (treble clef) contains a complex melodic line with many beamed sixteenth notes and slurs. The middle staff (bass clef) contains a bass line with some chords and a first fingering '1' indicated above a note in measure 37. The bottom staff (bass clef) contains a single melodic line. The key signature has one flat (B-flat).

38

Measures 38-39 of a musical score. The system consists of three staves. The top staff (treble clef) continues the complex melodic line. The middle staff (bass clef) contains a bass line with chords. The bottom staff (bass clef) is empty. The key signature has one flat (B-flat).

40

Measures 40-41 of a musical score. The system consists of three staves. The top staff (treble clef) continues the complex melodic line. The middle staff (bass clef) contains a bass line with a second fingering 'II' indicated above a note in measure 41. The bottom staff (bass clef) is empty. The key signature has one flat (B-flat).

42

42

44

44

1

rit.

47

47

a tempo I

50

50

52

I

55

59

66

Fuga cu o temă deosebit de pregnantă este structurată într-o formă bipartită în care prima parte ocupă locul unei tematici extrem de elaborată polifonic. Partea a doua, deosebit de dificilă din punct de vedere tehnic, ne readuce în același peisaj pastoral amplificat, în care două planuri sonore, cel al fugii și cel al preludiului se întâlnesc într-o vâltoare tematică deosebită.

În transcrierea lucrării, cele mai dificile momente sunt legate de ambitusul pianistic, care uneori depășește limitele claviaturii orgii, fapt pentru care au fost necesare transpoziții la octave inferioare. Cu toate acestea transpunerile, datorită unei înregistrări adecvate, nu afectează din punct de vedere sonor lucrarea.

Fugue à 3 voix

Modère

Organ

5

9

12

System 12: Treble and bass staves. Treble staff contains eighth and sixteenth notes with slurs and ties. Bass staff contains eighth and sixteenth notes with slurs. A grand staff system is shown below with empty staves.

15

System 15: Treble and bass staves. Treble staff contains eighth and sixteenth notes with slurs and ties. Bass staff contains eighth and sixteenth notes with slurs. A grand staff system is shown below with empty staves.

18

System 18: Treble and bass staves. Treble staff contains eighth and sixteenth notes with slurs and ties. Bass staff contains eighth and sixteenth notes with slurs. A grand staff system is shown below with empty staves.

21

System 21: Treble and bass staves. Treble staff contains eighth and sixteenth notes with slurs and ties. Bass staff contains eighth and sixteenth notes with slurs. A grand staff system is shown below with empty staves.

24

This system contains measures 24, 25, and 26. The treble clef staff features a complex melodic line with many beamed sixteenth and thirty-second notes, including triplets. The bass clef staff provides a harmonic accompaniment with chords and moving lines. A grand staff system is shown below, consisting of two empty staves.

27

This system contains measures 27, 28, and 29. The treble clef staff continues the intricate melodic pattern with various ornaments and slurs. The bass clef staff has a more rhythmic accompaniment. A grand staff system is shown below, consisting of two empty staves.

30

This system contains measures 30, 31, and 32. The treble clef staff shows a continuation of the fast-moving melodic lines. The bass clef staff features a steady accompaniment. A grand staff system is shown below, consisting of two empty staves.

33

This system contains measures 33, 34, and 35. The treble clef staff concludes the piece with a final melodic flourish. The bass clef staff provides a concluding accompaniment. A grand staff system is shown below, consisting of two empty staves.

36

Measures 36-38 of a musical score. The system consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). It contains eighth and sixteenth notes, some beamed together, and a double bar line. The middle staff is in bass clef and contains eighth and sixteenth notes, some beamed together, and a double bar line. The bottom staff is in bass clef and contains eighth and sixteenth notes, some beamed together, and a double bar line.

39

Measures 39-41 of a musical score. The system consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). It contains eighth and sixteenth notes, some beamed together, and a double bar line. The middle staff is in bass clef and contains eighth and sixteenth notes, some beamed together, and a double bar line. The bottom staff is in bass clef and contains eighth and sixteenth notes, some beamed together, and a double bar line.

42

Measures 42-44 of a musical score. The system consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). It contains eighth and sixteenth notes, some beamed together, and a double bar line. The middle staff is in bass clef and contains eighth and sixteenth notes, some beamed together, and a double bar line. The bottom staff is in bass clef and contains eighth and sixteenth notes, some beamed together, and a double bar line.

45

Measures 45-47 of a musical score. The system consists of three staves. The top staff is in treble clef with a key signature of one sharp (F#). It contains eighth and sixteenth notes, some beamed together, and a double bar line. The middle staff is in bass clef and contains eighth and sixteenth notes, some beamed together, and a double bar line. The bottom staff is in bass clef and contains eighth and sixteenth notes, some beamed together, and a double bar line.

48

Measures 48-50. Treble staff: Measure 48 has a half rest. Measures 49-50 feature eighth-note triplets and sixteenth-note patterns. Bass staff: Measure 48 has a half rest. Measures 49-50 feature eighth-note patterns. A third empty staff is present below.

51

Measures 51-53. Treble staff: Measures 51-52 feature eighth-note triplets and sixteenth-note patterns. Measure 53 features a half note and eighth-note patterns. Bass staff: Measures 51-52 feature eighth-note patterns. Measure 53 features a half note and eighth-note patterns. A third empty staff is present below.

54

Measures 54-55. Treble staff: Measure 54 has a half rest. Measure 55 features a half note and eighth-note patterns. Bass staff: Measures 54-55 feature eighth-note patterns. A third empty staff is present below.

56

Measures 56-57. Treble staff: Measure 56 has a half rest. Measure 57 features a half note and eighth-note patterns. Bass staff: Measures 56-57 feature eighth-note patterns. A third empty staff is present below.

58

System 1, measures 58-59. The treble clef staff contains a melody with eighth and sixteenth notes, including a trill in measure 59. The bass clef staff features a complex, fast-moving accompaniment with many beamed sixteenth notes. A '4' is written below the bass staff in measure 59, indicating a four-measure rest. A grand staff with an empty bass clef staff is positioned below.

60

System 2, measures 60-61. The treble clef staff continues the melodic line with rapid sixteenth-note passages. The bass clef staff has a more rhythmic accompaniment with eighth notes and rests. A grand staff with an empty bass clef staff is positioned below.

62

System 3, measures 62-63. The treble clef staff features intricate melodic patterns with many beamed sixteenth notes. The bass clef staff provides a steady accompaniment with eighth notes. A grand staff with an empty bass clef staff is positioned below.

64

System 4, measures 64-65. The treble clef staff has a melodic line with a long, sweeping slur across measures 64 and 65. The bass clef staff continues with eighth-note accompaniment. A grand staff with an empty bass clef staff is positioned below.

66

Measures 66-67 of a musical score. The system consists of three staves. The top staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. It contains a melody with eighth and sixteenth notes, including slurs and ties. The middle staff is a grand staff (treble and bass clefs) with a complex accompaniment of sixteenth and thirty-second notes. The bottom staff is a bass clef with a simpler accompaniment of eighth and quarter notes.

68

Measures 68-69 of a musical score. The system consists of three staves. The top staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. It contains a melody with eighth and sixteenth notes, including slurs and ties. The middle staff is a grand staff (treble and bass clefs) with a complex accompaniment of sixteenth and thirty-second notes. The bottom staff is a bass clef with a simpler accompaniment of eighth and quarter notes. A bracket labeled "m.g. I" is placed under the middle staff in measure 68.

70

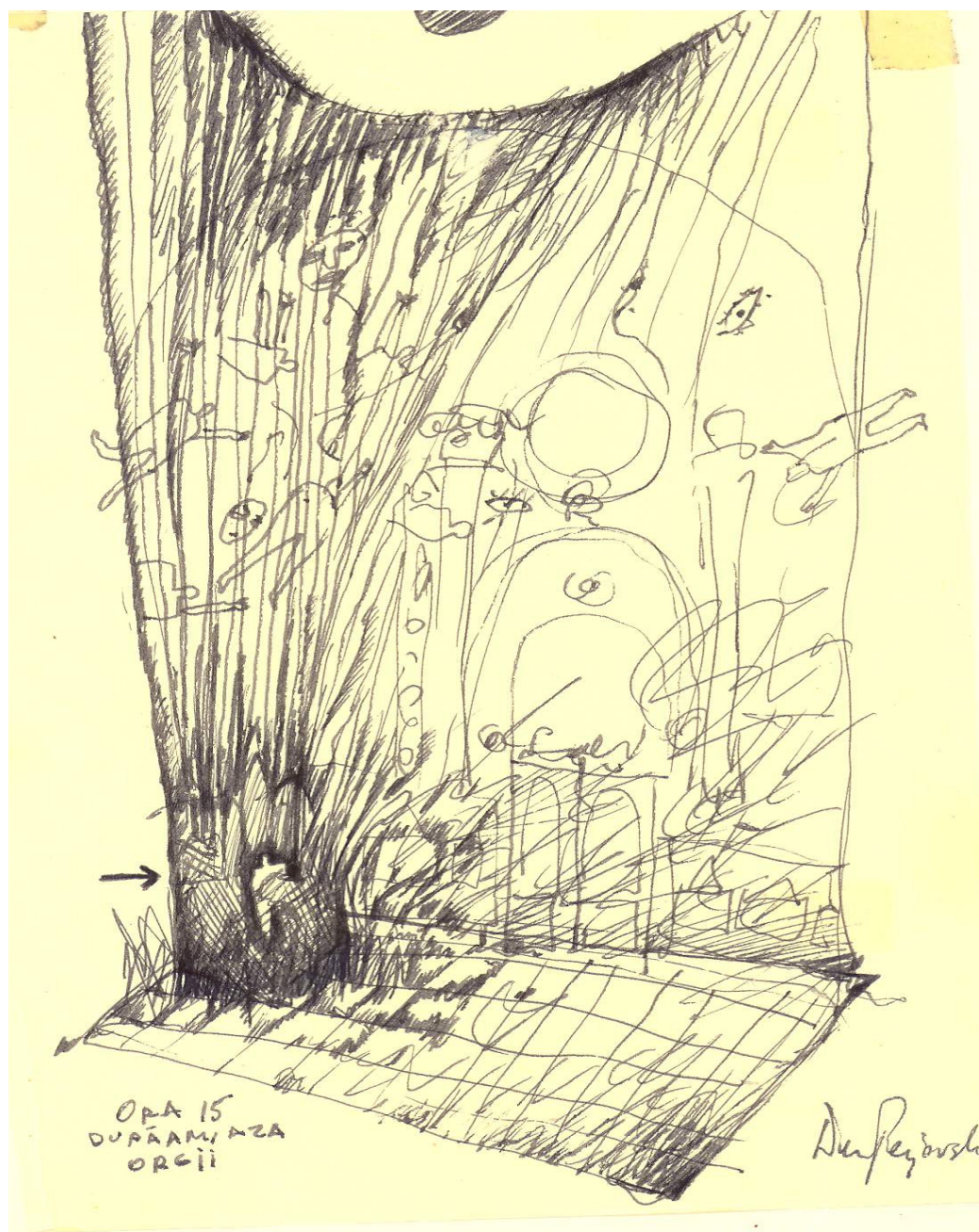
Measures 70-71 of a musical score. The system consists of three staves. The top staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. It contains a melody with eighth and sixteenth notes, including slurs and ties. The middle staff is a grand staff (treble and bass clefs) with a complex accompaniment of sixteenth and thirty-second notes. The bottom staff is a bass clef with a simpler accompaniment of eighth and quarter notes.

72

Measures 72-73 of a musical score. The system consists of three staves. The top staff is a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. It contains a melody with eighth and sixteenth notes, including slurs and ties. The middle staff is a grand staff (treble and bass clefs) with a complex accompaniment of sixteenth and thirty-second notes. The bottom staff is a bass clef with a simpler accompaniment of eighth and quarter notes. A bracket labeled "I m.g." is placed under the middle staff in measure 72.

Transcrierea am realizat-o în diferite variante pe parcursul anilor 1985 – 2006. Ca o apreciere a sonorităților sugestive peisajului enescian, graficianul Dan Perjovschi mi-a dăruit o frumoasă și sugestivă lucrare de grafică

Dan Perjovschi, După amiaza orgii

Odată cu înființarea, în 1903, a Asociației muzicale române din București, ideea lui Enescu, de a monta o orgă la Ateneul Român, prinde contur. Această dorință a fost susținută de mari turnee, în România, între anii 1915-1916, când Enescu susține 38 de concerte¹⁴, a căror beneficiu totalizat la 30.000 de lei, este

¹⁴ Viorel Cosma Enescu azi, p.127, Editura Facla, Timișoara, 1981.

donat asociației cu scopul de a se realiza orga. Cu toate că “s-au scris multe articole în presa bucureșteană, unele manifestând rezerve față de locul unde avea să fie instalat noul instrument ideea lui George Enescu are să triumfe, în anul 1939”.

Orga Ateneului Român din București este construită de firma Walker, din Ludwigsburg, Germania. Cele 64 de registre sonore, dispuse în trei corpuri, aferente celor trei manuale și pedalului, au o sonoritate propice acusticii Ateneului Român. Concepția de registre sonore este adecvată unui concept în care se caută un echilibru între orga de tip romantic și o orgă clasică, cu sonorități de origine barocă. Acest fapt permite redarea unui vast repertoriu, de la compozitorii renascentiști, la muzica barocului, la muzica romantică și până la muzica contemporană. Echilibrul registrelor dă individualitate instrumentului, iar spațiul acustic sonor al Ateneului Român este benefic în dezvoltarea acestor sonorități.

Tractura electrică și existența unui sistem de combinații libere, foarte modern pentru vremea când a fost realizată orga, dau posibilitatea unei mânuiri adecvate. Consola orgii, ca de altfel și la orga din Palatul Culturii din Tg. Mureș, poate fi deplasată conform amplasamentului dorit, iar orga poate fi un instrument solistic sau un instrument de orchestră.

Prin realizarea acestui instrument în cel mai sacru lăcaș al muzicii, Ateneul Român din București, orga își primește locul și rostul ei în marea muzică românească. Acest fapt va avea consecințe deosebit de importante asupra concepției muzicale de la noi, iar prin înființarea claselor de orgă de la Conservatoarele de Muzică din București și Cluj Napoca, arta organistică va

trece într-o nouă perioadă, pe care o putem considera ca perioada de consolidare a artei organistice din România.

Ateneul Român din București

■ *Concluzie.*

Cu toate că George Enescu nu a compus lucrări semnificative pentru orgă, implicarea sa în promovarea acestui instrument este de netăgăduit. Influențele școlii franceze, în care muzica de orgă avea un loc important în aceea vreme precum și influențele germane coroborate cu elemente ale culturii din Transilvania, l-au determinat pe marele nostru compozitor nu numai să atragă atenția asupra acestui instrument dar să-l și promoveze, în anii tinereții și de mai târziu.